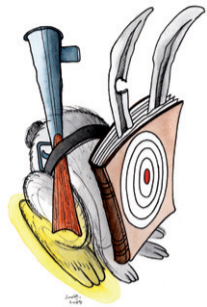

Yndlingsaversion nr. 24. Er de agglutinerede trektjöggrundbegrebers i stigende grad holografiske karakter, yeah, yeah, yeah.

Nikke Nikke Nambo er grænseløs

Af LARS BUKDAHL

Jes Bertelsen: *Bevidsthedens flydende lys*. 150 sider. 299 kr. Rosinante.

MINE opmærksomme læsere har for længst gennemskuet, at sidste uges føljetonnummer om Dickens-Selskabet og (ærligt talt: igen!) *Den lukkede bog*, var en klokkeklar overspringshandling; i føljetonens nr. 20 havde

jeg overmodigt lovet at gennemstride og -vråde et utal, det vil sige mindst 12, krimiakademisk godkendte femikrimier i løbet af nærværende i sig selv groft bedrageriske sommer. Men lettere beskæmmet smider jeg nu det jordslåede håndklæde i ringen: 5 bind og 1776 sider (!!!!!) Elsebeth Egholm har som en anden (femdobbel!) Mikkel Kessler fuldstændig slået luften ud af mig, og jeg prøver nu bare efter bedste evne at komme på benene igen.

Ved 1. At redigere *Hvedekorn*, hvor jo begejstringen over det enkelte, splinternye talent (Lise Møller Schilder, født 1986, i snarlige nr. 2, 2008: »Du er et fravær af regler, jeg ikke kan kneppe/ Min skede er tænsksom og tør og jeg forstår ikke længere

en skid,« det er nøjagtig sådan, jeg har det post-femikrimi) langt overstråler skuffelsen eller bare irritationen over mængden af (poetisk unysgerrig) talentløshed.

Ved 2. At se 50 år gamle episoder af tv-serien *Perry Mason* (baseret på Erle Stanley Gardners krimier) på dvd (venligst udlånt af min mor). Da jeg som 14-årig opholdt mig et halvt i år i Berkeley, Californien, så jeg *hver dag*, mens familien var væk til fjern svømmetræning, 1 episode af *Perry Mason*, der er kriminalistisk minimalisme, hvis noget er: en konflikt mellem flere personer antydes, en af personerne myrdes, en anden anklages for mordet og hyrer Perry Mason (»Raymond Burr is Perry Mason«) som forsvarer, Perry, hans sekretær Della Street og detektiven Paul Drake undersøger sagen, retssalsdramaet begynder, og Perry er fra starten trængt af statsadvokat Hamilton Burger (»I object«), men så pludselig afslører han et nyt bevis eller alibi eller, og det er det bedste, får et vidne til at bryde sammen og/eller tilstå og vinder sagen. Målrettet og effektiv, i bogstaveligste forstand s/h kriminalfiktion med 0 % privatliv og *Politiken*-kronik. Se, det er regler, jeg kan kneppe! Og sikke fede episodetitler også: »The Case of the Fancy Figures«, »The Case of the Perjured Parrot«, »The Case of the Borrowed Brunette«!

Og ved 3. At læse og anmelde (det er det, jeg hele tiden har gjort) og lade mig illuminere af Jes Bertelsens bog *Bevidsthedens*

flydende lys, med undertitlen *Betragtninger over begrebet apperception hos Immanuel Kant og Longchenpa* og udkommet på Gyldendal-ejede og Peter Høeg-finansierede Rosinante. Ligesom vi har krimi- og børnebogsanmeldere, er jeg WA's Jes Bertelsen-anmelder og har været det, siden jeg anmeldte Bertelsens forrige, mindre flower-power klingende værk *Dzogchenpraksis som bevidsthedsvidne* i 2003, og på bedste Poul Behrendtske litteraturredaktivvis outede Peter Høeg som manden »der med stor intensitet har gennemarbejdet teksten og rensat den for mange sproglige og strukturelle uklarheder« (en afsløring, Behrendt kaldte »patetisk« i *Dobbelkontrakten*, 2006, og derpå malkede over flere sider i (og som) *Den hemmelige note*, 2007).

Hvis Peter Høeg har hjulpet med den nye bog, er han en meget usynlig neger. Hovedpersonerne er nogle små selvstændige ører på folkevandring igennem Europa, nej, men lige så kuriøst, næsten, et crazy Gøg og Gokke-par bestående af oplysningsfilosoffen Immanuel Kant og den tibetanske 1300-talsmystiker Longchenpa (sådan en lille, indtørret *Yoda*-type, forestiller jeg mig); Kant opdagede apperceptionen, bevidsthedens bevidsthed om sig selv, men syntes ikke, at den var synderlig interessant i sig selv, mens Longchenpa angiveligt ikke har foretaget sig andet end at lyrisere dybsindigt over, hvor skøn bevidstheden om sig selv dog i sig selv er, og hvor stadig

skønnere, den bliver, jo grundigere den er det, bevidstheden, altså bevidst om sig selv i sig selv, og det er de lyriske dybsindigheder, bogen forsøger at sætte i et vist og viiiist system.

Jeg gider ikke tænke tomt på ingenting og da slet ikke at træne i at tænke tomt på ingenting (jf. også anmeldelsen af Sarah Zobel Kølpins bestseller *Lev dig lykkelig – med Positiv Psykologi* i føljetonens nr. 18), selv ikke når mit hoved er smerteligt fuldt af femikrimi. Men paradoksalt nok læser jeg gerne, måske endda *helst*, PO-ESI om ingenting, nonsenspoesi nemlig, og poesi om at tænke tomt på ingenting, Jørgen Leth fx, og såmænd også poesi om at træne i at tænke tomt på ingenting, Dan Turéll i *zen-mode* fx, når intetheden NB er poetisk, det vil sige kunstfærdigt yderliggjort. Og mit problem med Jes Bertelsens bog er fremfor alt poesiens, Bertelsens såvel som Longchenpas, slette kedsommelighed (til gengæld går jeg fuldt ind for de tibetanske skrifttegn, de ser fantastiske ud!), her er til pædagogisk sammenligning et digt af Longchenpa:

»I hvad-der-end-opstår-rigpa: de seks spontane sansmangefold./ forbliv i det ukunstlede rigpa som et spædbarn.«

Med et af Dan Turéll:

»Karma Cowboy/ som Tomrummets pausepianist/ og gennem røgen/ hans fadende fingre/ i hvirvlende tidsvinde.«

Det er Dan, der er virkelig sand.

Billedbøger. Grønlandsk og dansk/spansk galskab for børn. Grænserne for, hvad man kan fortælle børn, er blevet brudt.

Dani danskisoorsinnaannginnami

Af DAMIAN ARGUIMBAU

Julie Edel Hardenberg: *ABCT*. 68 sider. 220 kr. Forlaget Milik.
Oskar K. og Dorte Karrebæk (ill.): *De tre IV*. 144 sider. 200 kr. Dansk lærerforeningens forlag.

»FORDI han ikke kan dansk/ farer han vild under sit ophold i Danmark i december / – for pokker da!« Det er lyder nogenlunde sådan her på grønlandsk: »Daani danskisoorsinnaannginnami/ decemberarimi Danmarkimiinnerimini. / Dammarpoq! – Diaavulu.«

Årsagen til, at det overhovedet er interessant, er Julie Edel Hardenbergs eksemplariske, ekstroverte, eksperimenterende og ekstraordinære billedbogs-ABC på grønlandsk, *ABCT*, som man kan købe på diverse online boghandlere til et par hundrede kroner. De fremmede bogstavrim og vrøvlevens er heldigvis meningsoversat på en af de sidste sider, så også vi danskere kan få glæde af den kreative sprudlen, der findes på Grønland. Tekst og illustrationer er blevet til under en workshop, hvor kunstnere som Bollatta og Inuk Silis Høegh, Christian Rex, Niels Motzfeldt, Julie Edel Hardenberg med flere har muntret sig. Det er blevet til frække, livlige og spændstige kollager og tegninger, der spænder fra det helt absurde (som en konstrueret og alt for ung og glad biskop med bamse og brasiliansk flag) til en helt ægte og næsten komisk repræsentation af

Og så var der klassens tid med Carlo

virkeligheden (som når man ser en sok, der samtidig er en pige, der sørger, fordi hun mangler sit hækletøj, og derfor må til lægen).

Det er sjældne, kraftfulde illustrationer, der sammen med en temmelig outreret tekst er lige i øjet. Lad os håbe, at denne perle engang får lov til at udkomme i en rigtig dansk udgave, hvor der er gjort lige så meget ud af vrøvlevensene på vores sprog, som der er gjort i den grønlandske udgave. I mellemtiden må vi leve med at skulle bladre om på

de sidste sider for at få mening i en aldele uforudsigelig morskab.

MAN behøver dog ikke at ty til et aftenkursus i grønlandsk for at få galskab. Det kan man få fra det i Spanien bosatte par, Ole Dahlgaard, alias Oskar K., og Dorte Karrebæk, som fortsætter med at flytte hegnspele i dansk børnelitteratur. Ole Dahlgaard arbejder, fra han vågner, til han går i seng. Han er umådelig produktiv og har tilsyneladende sat sig for at afsøge

grænserne for, hvad man kan tillade sig at fortælle børn.

I serien *De tre*, som nærværende bind IV afslutter, har vi fået druk, børnemishandling, mord, kannibalisme og autisme, og her i sidste bind har parret med vanlig respektløshed og Klods Hans-agtig gåpåmod kastet sig over ludomani, narcissisme, blottere og børnelokkere. I bind IV venter Dase Åse barn med Carlo. Dase Åse vil dog helst være Miss Vojens, selv om Carlo okser rundt for at servicere hende.

Men så snart deres fem små hvalpe er født, stikker hun af til Vojens. Simba er syg og ser ærlig talt noget plaget ud. Han har vand i hovedet. Lægen må finde en temmelig illustrativ løsning på hans sygdom. Katten Røvlund bliver ludoman og udsat for en temmelig klam blotter. Dog kan alle enes om, at de fem små hvalpe skal undervises. Det må blive hjemmoundervisning, da skolen er for dyr – og her må hvalpene blandt andet lære, hvordan man håndterer børnelokkere: »Børnelokkerne lokker børn med slik, hvis de går ned i en kælder eller op på loftet og trækker bukserne ned. Husk at få slikket før du trækker bukserne ned, ellers kan det være, at du slet ikke får det...«

Ole K.'s og Karrebæks genialitet er at fokusere på det konkrete og erfaringsbaserede. Børn kan ikke forholde sig til, at mor forsvinder, men nok, at hun gerne vil være miss Vojens. Og heller ikke til børnelokkere, men nok til slik.

Det virker. Bøgerne ligger ikke længe på mit bord, før de på mystisk vis forsvinder for senere at dukke op i børneværelserne. Alene formatet: 166 danske billedbogssider i almindelig bogstørrelse – alt i alt fire bind på cirka 650 sider, uden at det er mangan-tegneserier (de er på flere tusind sider og 30+ bind). Det er forbløffende, grænseoverskridende morsomt, indimellem morbiddt, men altid skånselsløst barnligt. De bør klart få den næste kulturministerielle pris for denne serie.